

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 161 Ε

Για τη Διοικητική Υποστήριξη
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

Ταχ. Δ/νση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Α. Στεφάνου
Τηλέφωνο: 213151.6056
e-mail: ypertns@ypakp.gr

ΚΟΙΝ.: Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΘΕΜΑ: «Η συνεχώς αυξανόμενη παιδική κακοποίηση δημιουργεί αυτοκτονικές τάσεις στα παιδιά σύμφωνα με στοιχεία».

ΣΧΕΤ.: Η αριθ. πρωτ. 3088/7-02-2024 Ερώτηση.

Σε απάντηση της παραπάνω Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τη βουλευτή κα Σοφία - Χαϊδω Ασημακοπούλου και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σε θεσμικό επίπεδο, οι πρωτοβουλίες μας κινούνται σύμφωνα με τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Παιδιών ενάντια στην σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση («Σύμβαση Lanzarote») και τη Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών για την περίοδο 2020-2025. Στόχος του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας είναι να καθιερωθεί μια παγιωμένη ασπίδα προστασίας, απέναντι σε ζητήματα, όπως η παιδική φτώχεια, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η ενίσχυση της μέριμνας για τα παιδιά με αναπηρία, αλλά ταυτόχρονα και να συμβάλει στην ενημέρωση και εκπαίδευση των επαγγελματιών από διάφορους κλάδους (νηπιαγωγοί, δάσκαλοι, ιατροί κ.ά.) που έρχονται σε επαφή με παιδιά θύματα κακοποίησης ή παραμέλησης καθώς και ανήλικους παραβάτες.

Νομοθετικά, με τις διατάξεις του ν. 4837/2021 (Α'178), όπως συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις του ν. 4921/2022 (Α'75), θεσπίστηκε σειρά μέτρων, τα οποία αποσκοπούν στην πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου της παιδικής κακοποίησης. Αντικείμενο των σχετικών διατάξεων είναι: « Η εξειδίκευση των μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης της παιδικής κακοποίησης μέσω του καθορισμού των αρμοδίων για την εφαρμογή τους φορέων ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου, της παρακολούθησης της εφαρμογής τους μέσω πληροφοριακού συστήματος, καθώς και της εισαγωγής κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τα μέτρα αυτά». (άρθρο 2).

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ως άνω νόμου, σε κάθε μονάδα φορέων παιδικής προστασίας, ορίζεται Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων, το όνομα και τα στοιχεία επικοινωνίας του οποίου, ο φορέας υποχρεούται να αναρτά σε εμφανές σημείο των κοινόχρηστων χώρων της μονάδας. Ο Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων υποχρεούται να γνωστοποιεί χωρίς χρονотριβή, στις αρμόδιες αρχές κάθε αναφορά κακοποίησης που του γίνεται με οποιονδήποτε τρόπο, αλλά και κάθε περιστατικό κακοποίησης ανηλίκου που υποπίπτει στην αντίληψή του (άρθρο 4).

Για την καταγραφή όλων των γνωστοποιήσεων περιστατικών κακοποίησης ανηλίκων, που υποβάλλονται από τους φορείς παιδικής προστασίας και εν γένει από κάθε φορέα που παρέχει υπηρεσίες σε ανήλικους, συστήνεται Εθνικό Σύστημα Καταγραφής και Παρακολούθησης Αναφορών περιστατικών κακοποίησης ανηλίκων, το οποίο λειτουργεί στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ). Το ΕΚΚΑ είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), το οποίο εποπτεύεται άμεσα από το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΚΚΑ ενημερώνεται για τον ορισμό των Υπευθύνων Προστασίας Ανηλίκων σε κάθε δομή Παιδικής Προστασίας.

Εξάλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ίδιου νόμου, όπως ισχύουν, προβλέπονται κωλύματα για το προσωπικό που απασχολείται ή πρόκειται να απασχοληθεί σε φορείς παιδικής προστασίας.

Επιπλέον, στο ΕΚΚΑ λειτουργεί σε 24ωρη βάση (χωρίς χρέωση) η Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας «1107», στην οποία εργάζονται, ως σύμβουλοι, έμπειροι Κοινωνικοί Λειτουργοί και Ψυχολόγοι, οι οποίοι γίνονται συχνά αποδέκτες επώνυμων και ανώνυμων αναφορών/καταγγελιών, για παιδιά που βρίσκονται σε κίνδυνο ή υφίστανται παραμέληση-κακοποίηση και χρήζουν βοήθειας.

Οι εν λόγω αναφορές/καταγγελίες διαβιβάζονται στις αρμόδιες Εισαγγελικές Αρχές, με την αίτηση έκδοσης εισαγγελικής εντολής για τη διερεύνηση των συνθηκών διαβίωσης των ανηλίκων από τις Ομάδες Προστασίας Ανηλίκων (ΟΠΑ), των αρμοδίων κατά τόπο Κοινωνικών Υπηρεσιών.

Επίσης, με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν.2345/1995 (Α' 213), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 31 του ν. 4837/2021 (Α'178), θεσπίστηκε ο θεσμός του κοινωνικού συμβούλου με σκοπό, την ενίσχυση των όρων εποπτείας της λειτουργίας του συνόλου των προνοιακών δομών από τους κοινωνικούς συμβούλους, μέσα από: α) την αποσαφήνιση του πεδίου ελέγχου (ρητή πρόβλεψη για πρόσβαση στα αρχεία των δομών), β) τη χρήση ενιαίων εργαλείων για τον έλεγχο της ποιότητας των παρεχόμενων προνοιακών υπηρεσιών και γ) την πρόβλεψη ειδικής και ενιαίας επιμόρφωσης των επαγγελματιών.

Πέραν των ανωτέρω, με τις διατάξεις της παρ. 4 της αριθ. οικ.49540/17-5-2011 ΚΥΑ (Β'877), που εκδόθηκε κατ'εξουσιοδότηση του άρθρου 8 του ν.3961/2011 (Α'97), προβλέφθηκε η συγκρότηση Ομάδων Προστασίας Ανηλίκων (ΟΠΑ) σε κάθε Δήμο, οι οποίες είναι αρμόδιες να πραγματοποιούν κοινωνικές έρευνες όταν:

(α) δέχονται σχετική ειδοποίηση από την εθνική γραμμή παιδικής προστασίας «1107», που λειτουργεί σε 24ωρη βάση (χωρίς χρέωση)

(β) δέχονται καταγγελία, έστω και ανώνυμη, για κακοποίηση ανηλίκου στα όρια του Δήμου ή

(γ) λαμβάνουν εισαγγελική εντολή για τη διερεύνηση των συνθηκών διαβίωσης των ανηλίκων. Οι Ομάδες Προστασίας Ανηλίκων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την ως άνω απόφαση, αποτελούνται από κοινωνικούς λειτουργούς.

Κατανοώντας την ανάγκη άμεσων παρεμβάσεων, το αμέσως επόμενο διάστημα, πρόκειται να υλοποιήσουμε πολύ άμεσα μια στοχευμένη καμπάνια με τριπλή παρέμβαση: Στην οικογένεια, στην κοινότητα και στο σχολείο.

Ηδη συστάθηκε υπό τον Πρωθυπουργό τον Φεβρουάριο 2024 η Επιστημονική Επιτροπή για την εκπόνηση της Εθνικής Στρατηγικής Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Βίας και της Παραβατικότητας Ανηλίκων, με τη συμμετοχή του υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, του υπουργείου Υγείας, το υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του υπουργείο Δικαιοσύνης, που μελετάει όλα τα υφιστάμενα μέτρα, εξετάζει προτάσεις, δράσεις και παρεμβάσεις που αφορούν την εκδήλωση του φαινομένου της παιδικής παραβατικότητας και βίας σε όλες τις εκφάνσεις και τα πεδία.

Πολύ σημαντικό που πρέπει να αναφερθεί είναι ότι σε συνεργασία και με το υπουργείο Παιδείας θα εκκινήσουμε άμεσα μια πλατφόρμα καταγραφής καταγγελιών, ώστε να έχουμε συγκεκριμένα μεγέθη και να προχωρήσουμε σε ακόμα πιο εξειδικευμένες παρεμβάσεις. Επιπρόσθετα, πρόκειται να αξιοποιήσουμε τη γνώση και την προσφορά των ψυχολόγων και

των κοινωνικών λειτουργών και θα ενεργοποιήσουμε και τον «υπεύθυνο σχολικής ζωής», που είναι επιφορτισμένος με τον «εντοπισμό» παιδιών που βιώνουν πίεση κάθε είδους.

Τέλος, έχει ήδη ληφθεί η απόφαση να τεθεί σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα συμβουλευτικής γονέων στους δήμους ώστε να αναγνωρίζουν και να αντιμετωπίζουν σε πρώιμο στάδιο προβληματικές συμπεριφορές.

Η βία των ανηλίκων αποτελεί μια μάστιγα που δεν χρήζει ευχολόγια, αλλά τη μέγιστη δυνατή συσπείρωση και αλληλοστήριξη μεταξύ όλων των δυνάμεων.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ